

УДК 37.091.3:378.011:81'243

[https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2\(44\)-1736-1746](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2026-2(44)-1736-1746)

Литньова Тамара Вікторівна кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри іноземних мов і новітніх технологій навчання, Житомирський державний університет імені Івана Франка, м. Житомир, <https://orcid.org/0000-0001-5150-467X>

МОДЕЛЬ ІНШОМОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Анотація. У статті порушується проблема формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців у процесі іншомовної підготовки. Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та розробленні структурної моделі іншомовної підготовки. Розглянуто сучасні підходи до іншомовної освіти, підкреслено значущість інтеграції мовної підготовки з культурологічною обізнаністю та розвитком критичного мислення, що дозволяє ефективно діяти у багатокультурному професійному середовищі. Висловлено думку, що успішна іншомовна підготовка потребує поєднання навчальних завдань із реальними професійними ситуаціями, використання автентичних текстів, міжкультурних комунікативних ситуацій і проблемно орієнтованих завдань.

Окреслено принципи побудови моделі (інтегративності, контекстності, культуровідповідності, рефлексивності та орієнтації на професійні завдання), що сприяють поетапному розвитку компетентностей від базової мовної підготовки до міжкультурного аналізу та критичного осмислення інформації. Обґрунтовано змістовну структуру моделі, яка включає мовний, міжкультурний та когнітивно-аналітичний блоки, що взаємодіють і формують цілісну систему професійних та комунікативних умінь.

Розкрито роль сучасного інформаційно-освітнього середовища в активізації самостійної діяльності студентів і здійсненні міжкультурної комунікації. Доведено, що реалізація запропонованої моделі сприяє розвитку критичного мислення, професійної автономії, здатності приймати виважені рішення та ефективно використовувати іноземну мову як інструмент професійного спілкування, водночас формуючи готовність до міжкультурної взаємодії. Зроблено висновок, що модель іншомовної підготовки сприяє формуванню міжкультурної комунікативної компетентності і становленню фахівців, здатних до професійної діяльності у глобалізованому середовищі.

Ключові слова: іншомовна підготовка, міжкультурна комунікативна компетентність, міжкультурна комунікація, модель іншомовної підготовки майбутніх фахівців, компетентнісний підхід, міжкультурна взаємодія.

Lytniova Tamara Viktorivna PhD in Pedagogy, Associate Professor, Head of the Department of Foreign Languages and Modern Teaching Techniques, Zhytomyr Ivan Franko State University, Zhytomyr, <https://orcid.org/0000-0001-5150-467X>

THE MODEL OF FOREIGN LANGUAGE TRAINING FOR FUTURE SPECIALISTS IN THE CONTEXT OF DEVELOPING INTERCULTURAL COMMUNICATIVE COMPETENCE

Abstract. The article addresses the issue of developing intercultural communicative competence in future specialists in the process of foreign language education. The aim of the article is to provide a theoretical substantiation and to develop a structural model of foreign language training. Modern approaches to foreign language education are examined, and the importance of integrating language training with cultural awareness and the development of critical thinking skills is emphasized, which enables specialists to function effectively in a multicultural professional environment. It is argued that successful foreign language training requires the integration of educational tasks with real professional situations, the use of authentic texts, intercultural communication scenarios and problem-oriented tasks. The principles of model construction (integration, contextuality, cultural relevance, reflexivity and professional orientation) are outlined, contributing to the gradual development of competences from basic language training to intercultural analysis and critical interpretation of information. The content structure of the model is substantiated, including linguistic, intercultural and cognitive-analytical components that interact to form a holistic system of professional and communicative skills. The role of the modern information and educational environment in activating students' independent learning and facilitating intercultural communication is revealed. The study demonstrates that the implementation of the proposed model contributes to the development of critical thinking, professional autonomy, decision-making abilities and the effective use of a foreign language as a tool for professional communication, while fostering readiness for intercultural interaction. It is concluded that the proposed model of foreign language training contributes to the formation of intercultural communicative competence and the development of specialists capable of professional activity in a globalized environment.

Keywords: foreign language training, intercultural communicative competence, intercultural communication, model of foreign language training for future specialists, competence-based approach, intercultural interaction.

Постановка проблеми. Сучасні процеси глобалізації, інтернаціоналізації вищої освіти і зростання академічної та професійної мобільності зумовлюють суттєві зміни у вимогах до підготовки майбутніх фахівців. Іноземна мова в цих умовах перестає бути лише навчальною дисципліною і постає як універсальний інструмент професійної комунікації, пізнання та соціальної взаємодії у багатокультурному середовищі [10; 13]. Особливої актуальності набуває проблема формування міжкультурної комунікативної компетентності здобувачів немовних спеціальностей, які у своїй майбутній діяльності все частіше стикаються з необхідністю ефективної взаємодії з представниками інших культур, аналізу різномірної інформації та прийняття рішень у міжнародному контексті.

Водночас практика іншомовної підготовки у закладах вищої освіти засвідчує наявність низки суперечностей. З одного боку, існує соціальний і професійний запит на фахівця, здатного до міжкультурної комунікації, критичного мислення та гнучкого застосування іноземної мови у професійних ситуаціях [1; 3; 14]. З іншого боку, освітній процес не завжди забезпечує цілісну інтеграцію мовної, міжкультурної та когнітивної складових, що зумовлює потребу у переосмисленні підходів до іншомовної підготовки майбутніх фахівців. У цьому контексті особливої значущості набуває проблема створення цілісної моделі іншомовної підготовки, яка б інтегрувала мовну, міжкультурну та когнітивно-аналітичну складові в єдину дидактичну систему. Така модель має відповідати сучасним освітнім парадигмам, забезпечувати системність і поетапність формування компетентностей, а також створювати умови для гармонійного розвитку здобувача освіти як суб'єкта професійної діяльності, здатного до ефективної комунікації у глобальному професійному просторі. Відсутність науково обґрунтованих інтегративних моделей такого типу зумовлює потребу у подальших дослідженнях в цьому напрямі.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема іншомовної підготовки майбутніх фахівців та формування міжкультурної комунікативної компетентності широко представлена у працях як українських, так і зарубіжних учених. Теоретико-методологічні засади компетентнісного підходу в освіті розкрито у дослідженнях Н. Бібік, О. Пометун, які наголошують на необхідності інтеграції знань, умінь, цінностей і досвіду діяльності у процесі підготовки сучасного фахівця [3]. У контексті іншомовної освіти цей підхід конкретизується у працях О. Бігич, О. Місечко, Л. Морської, С. Ніколаєвої, де іноземна мова розглядається як засіб професійного й особистісного розвитку студента [5; 6; 16].

Питання формування міжкультурної комунікативної компетентності досліджували І. Бахов, О. Тарнопольський, які підкреслюють значущість культурологічного компонента іншомовної підготовки та принципу діалогу культур [1; 9]. Українські науковці акцентують увагу на необхідності поєднання мовної підготовки з усвідомленням культурних норм, цінностей і моделей

поведінки, притаманних іншомовним спільнотам, що сприяє запобіганню комунікативним бар'єрам і конфліктам.

Зарубіжні дослідники (M. Byram, D. Deardorff, A. Fantini) розглядають міжкультурну комунікативну компетентність як багатовимірне утворення, що охоплює знання, уміння, установки та критичну культурну свідомість [10; 13; 15]. Особливої уваги заслуговує модель M. Byram, у якій наголошується на необхідності розвитку інтерпретаційних і критичних умінь, що безпосередньо корелює з когнітивно-аналітичним компонентом іншомовної підготовки [10].

Проблеми когнітивного розвитку та формування критичного мислення у процесі вивчення іноземних мов ґрунтовно розкрито у працях D. Coyle та J. Cummins, які обґрунтовують доцільність інтеграції мовного навчання з розвитком мислення шляхом використання автентичних текстів, проблемно орієнтованих завдань і проєктної діяльності [11; 12]. В українському науково-педагогічному дискурсі зазначені підходи підтримуються й розвиваються у дослідженнях, присвячених іншомовній освіті, де акцентується її значущість для формування аналітичних і рефлексивних умінь студентів.

Аналіз наукових публікацій засвідчує, що більшість досліджень зосереджуються або на мовному аспекті іншомовної підготовки, або на формуванні міжкультурної компетентності як окремого складника. Водночас недостатньо розробленими залишаються питання побудови цілісних моделей іншомовної підготовки, які б системно інтегрували мовний, міжкультурний та когнітивно-аналітичний компоненти й передбачали поетапність їх формування з орієнтацією на професійні завдання майбутніх фахівців [7; 11].

Отже, аналіз останніх досліджень і публікацій дає підстави стверджувати, що проблема моделювання іншомовної підготовки майбутніх фахівців у контексті формування міжкультурної комунікативної компетентності є актуальною та потребує подальшого наукового осмислення. Це зумовлює доцільність розроблення моделі, яка відповідала б сучасним освітнім викликам і забезпечувала комплексний розвиток здобувачів вищої освіти.

Мета статті полягає в теоретичному обґрунтуванні та структурному моделюванні системи іншомовної підготовки майбутніх фахівців, спрямованої на поетапне формування міжкультурної комунікативної компетентності шляхом інтеграції мовного, міжкультурного та когнітивно-аналітичного компонентів освітнього процесу.

Виклад основного матеріалу. Теоретичні засади дослідження визначають логіку побудови моделі іншомовної підготовки майбутніх фахівців у контексті формування міжкультурної комунікативної компетентності. Спираючись на результати аналізу наукових джерел, іншомовну підготовку доцільно розглядати як багатовимірний педагогічний процес, спрямований на інтеграцію мовного розвитку, міжкультурної обізнаності та когнітивно-аналітичних умінь. Такий

підхід дає змогу подолати фрагментарність у навчанні іноземних мов і забезпечити цілісне формування особистості майбутнього фахівця, здатного до усвідомленої професійної діяльності та ефективної взаємодії в умовах міжкультурного середовища [7, с. 151].

У межах сучасної освітньої парадигми іншомовна підготовка розглядається як інтегративне компетентнісне утворення, що забезпечує не лише мовленнєву готовність здобувачів освіти, а й розвиток здатності до інтерпретації соціокультурних смислів, рефлексії та критичного осмислення професійної інформації (M. Byram; D. Deardorff). Такий підхід узгоджується з ідеями міжкультурно орієнтованої освіти, у межах якої іноземна мова функціонує як засіб формування відповідального й свідомого суб'єкта міжкультурної взаємодії.

Потреба у створенні цілісної моделі іншомовної підготовки майбутніх фахівців зумовлена ускладненням вимог до результатів вищої освіти, що виходять за межі суто мовної підготовки й охоплюють міжкультурну, когнітивну та професійну сфери діяльності. У сучасних умовах іноземна мова розглядається не лише як об'єкт навчання, а як інструмент соціальної взаємодії, професійної комунікації та пізнання, що відповідає положенням компетентнісної та діяльнісної парадигм освіти [3; 12; 14]. Саме тому модель іншомовної підготовки має забезпечувати системний підхід до інтеграції мовної, міжкультурної та когнітивної компетентностей і створювати умови для гармонійного розвитку здобувача освіти як суб'єкта професійної діяльності, здатного ефективно функціонувати у глобальному комунікативному просторі.

Важливою складовою іншомовної професійної підготовки є іншомовне професійне спілкування, яке в наукових дослідженнях трактується як форма професійної міжособистісної взаємодії, що здійснюється у процесі навчально-пізнавальної та інформаційно-пізнавальної діяльності. Саме така взаємодія забезпечує не лише обмін професійно значущою інформацією, а й уможливорює врахування когнітивних та емоційних чинників спілкування, а також норм мовленнєвого й поведінкового етикету носіїв мови, що є необхідною передумовою ефективної міжкультурної комунікації [8, с. 140].

Як зазначає В. Кремень, сучасна освіта має орієнтуватися на формування здатності особистості діяти в умовах невизначеності, культурної багатоманітності та інформаційної насиченості [4]. У цьому контексті іноземна мова розглядається як інструмент не лише комунікації, а й мислення, що зумовлює необхідність інтеграції когнітивного компонента в іншомовну підготовку.

Узагальнення сучасних наукових підходів у галузі методики викладання іноземних мов і міжкультурної освіти дозволяє визначити, що ефективна модель іншомовної підготовки має спиратися на принципи інтегративності, контекстності, культуровідповідності, рефлексивності та орієнтації на професійні завдання. Такі принципи корелюють із положеннями комунікативного та

міжкультурного підходів (О. Бігич, С. Ніколаєва, М. Вурам, D. Deardorff), а також з ідеями когнітивно-орієнтованого навчання, у межах якого мова постає засобом розвитку мислення (D. Coyle, J. Cummins).

Принцип інтегративності передбачає органічне поєднання мовної, культурної та когнітивної діяльності в межах одного навчального завдання; принцип контекстності – занурення студентів у професійно й соціально значущі комунікативні ситуації; принцип рефлексивності спрямований на формування здатності усвідомлювати власні комунікативні стратегії та культурні установки (A. Fantini). Принцип культуровідповідності орієнтує освітній процес на врахування культурних норм, цінностей і моделей поведінки як іншомовних спільнот, так і рідної культури здобувачів освіти, що забезпечує розвиток культурної чутливості, міжкультурної емпатії та усвідомлення власної культурної ідентичності (І. Бахов; М. Вурам). Принцип орієнтації на професійні завдання передбачає добір змісту, методів і форм іншомовного навчання з урахуванням специфіки майбутньої фахової діяльності студентів, що забезпечує функціональне використання іноземної мови як інструмента розв'язання професійних проблем, прийняття рішень та ефективною комунікації у реальних або змодельованих професійних ситуаціях. Це узгоджується з положеннями професійно орієнтованого навчання іноземних мов, обґрунтованими у працях С. Ніколаєвої та О. Бігич, а також у дослідженнях О. Тарнопольського й D. Coyle.

У контексті окреслених теоретичних положень змістовий фундамент моделі іншомовної підготовки охоплює три взаємопов'язані блоки: мовний, міжкультурний та когнітивно-аналітичний, які не функціонують автономно, а перебувають у постійній взаємодії. Такий підхід відповідає інтегративним моделям іншомовної освіти, у яких мовна компетентність формується у тісному зв'язку з культурним контекстом і пізнавальною діяльністю студентів.

Перший, мовний блок, передбачає оволодіння лексико-граматичними структурами, розвиток рецептивних і продуктивних мовленнєвих умінь, роботу з різними типами усних і письмових текстів, а також формування дискурсивної компетентності. Водночас у межах запропонованої моделі мовна підготовка не розглядається як самоціль, а трактується як інструмент реалізації професійно орієнтованої та когнітивно складної діяльності. Такий підхід узгоджується з позицією С. Ніколаєвої, О. Тарнопольського D. Coyle, які наголошують на необхідності функціонального використання мовних знань у реальних комунікативних і професійних ситуаціях [5; 9; 11].

На відміну від традиційного підходу, у моделі іншомовної підготовки майбутніх фахівців мовна компетентність формується у функціональному вимірі – через розв'язання професійно орієнтованих комунікативних завдань, що відповідає концепції комунікативної мовної здатності («communicative language

ability») (L. Bachman). Такий підхід дозволяє активізувати когнітивні процеси аналізу, синтезу та узагальнення мовного матеріалу.

Другий, міжкультурний блок, спрямований на формування здатності студентів орієнтуватися у культурних відмінностях, усвідомлювати соціальні та комунікативні норми інших культур, інтерпретувати поведінку співрозмовників і адаптувати власні стратегії спілкування відповідно до контексту. У наукових працях І. Бахова, М. Вуган міжкультурна комунікативна компетентність визначається як ключова умова успішної професійної діяльності у багатокультурному середовищі. З огляду на це запропонована модель ґрунтується на принципі діалогу культур, що передбачає міжкультурний аналіз комунікативних ситуацій, порівняння культурних цінностей та рефлексію власної культурної ідентичності.

Згідно з моделлю М. Вуган, міжкультурна компетентність передбачає розвиток не лише знань про культуру, а й умінь критичної інтерпретації та оцінювання культурних явищ. У зв'язку з цим у межах моделі доцільним є використання міжкультурних кейсів, аналізу автентичних ситуацій та рефлексивних завдань, спрямованих на усвідомлення власної культурної позиції.

Третій, когнітивно-аналітичний блок, є центральним з погляду формування критичного мислення та інтелектуальної автономії студента. Саме він забезпечує розвиток умінь аналізувати інформацію, оцінювати достовірність джерел, працювати з багатозначними інтерпретаціями текстів, формувати аргументи й обґрунтовувати рішення. У контексті іншомовної підготовки цей блок реалізується через проблемні завдання, критичне читання, участь у дискусіях, виконання дослідницьких і проєктних робіт, що відповідає підходам, обґрунтованим у працях О. Огієнко і Р. Facione [7; 14].

У працях J. Cummins наголошується, що розвиток академічної мовної компетентності нерозривно пов'язаний з когнітивною складністю навчальних завдань. Саме тому іншомовна підготовка має включати аналітичне читання, аргументоване письмо, дискусії та проєктну діяльність, які стимулюють глибоке опрацювання змісту та формування метакогнітивних умінь [12].

Структурно модель іншомовної підготовки базується на взаємодії чотирьох компонентів:

- 1) цільового;
- 2) змістового;
- 3) процесуального;
- 4) рефлексивно-оцінного.

Цільовий компонент визначає інтегровану мету підготовки – сформувати фахівця, здатного до міжкультурної комунікації, критичного аналізу та ефективно професійної діяльності у міжнародному середовищі. Змістовий компонент передбачає добір автентичних матеріалів, професійно орієнтованих текстів, культурологічних ресурсів і аналітичних завдань, що відповідає рекомендаціям

Ради Європи щодо навчання мов для спеціальних цілей. Процесуальний компонент реалізується через використання інтерактивних технологій навчання, методів проблемного та проєктного навчання, симуляцій професійних ситуацій, а також цифрових інструментів, які розширюють можливості міжкультурної взаємодії. Рефлексивно-оцінний компонент спрямований на формування здатності студентів до самооцінювання рівня власної іншомовної, міжкультурної та когнітивної компетентності.

У сучасних умовах іншомовна підготовка майбутніх фахівців значною мірою реалізується в межах інформаційно-освітнього середовища університету, яке забезпечує доступ до автентичних іншомовних ресурсів, цифрових комунікаційних платформ та інтерактивних форм навчальної взаємодії. Як зазначають В. Безлюдна та Р. Безлюдний, таке середовище створює умови для активізації самостійної та пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти, розширює можливості міжособистісного та міжкультурного спілкування, а також сприяє формуванню здатності використовувати іноземну мову як інструмент професійної комунікації й пізнання [2, с. 12]. Інтеграція іншомовної підготовки в інформаційно-освітній простір університету посилює міжкультурну спрямованість навчання, забезпечує варіативність комунікативних ситуацій і підвищує ефективність формування міжкультурної комунікативної компетентності майбутніх фахівців.

Зауважимо, що важливою особливістю моделі є поетапність її реалізації. На першому етапі формується мотиваційна основа навчання та базова мовна компетентність. Другий етап пов'язаний з інтенсивним розвитком аналітичних умінь через роботу з автентичними текстами та елементами дискурсивного аналізу. На третьому етапі відбувається цілеспрямоване формування міжкультурної комунікативної компетентності шляхом аналізу культурних ситуацій та використання іноземної мови у міжкультурній взаємодії. Четвертий етап передбачає виконання професійно орієнтованих завдань, участь у проєктній діяльності та моделювання реальних професійних ситуацій. Завершальний, п'ятий етап, спрямований на рефлексію та оцінювання досягнень, що дає змогу студентам усвідомити власний прогрес і сформувати індивідуальну траєкторію подальшого професійного й мовного розвитку.

Поетапність реалізації моделі відповідає ідеї поступового ускладнення когнітивних і комунікативних завдань, що забезпечує сталий розвиток міжкультурної комунікативної компетентності та зменшує ризик когнітивного перевантаження студентів (D. Coyle, O. Meyer).

Таким чином, запропонована модель іншомовної підготовки майбутніх фахівців інтегрує мовну, міжкультурну та когнітивно-аналітичну складові в єдину дидактичну систему, що відповідає сучасним вимогам вищої освіти. Її реалізація сприяє формуванню фахівця, здатного ефективно діяти у глобальному

професійному середовищі, використовувати іноземну мову як інструмент комунікації й пізнання, а також приймати виважені рішення на основі критичного аналізу інформації та глибокого розуміння культурних контекстів.

Висновки. У результаті дослідження теоретично обґрунтовано модель іншомовної підготовки майбутніх фахівців, яка забезпечує інтеграцію мовної, міжкультурної та когнітивно-аналітичної складових у єдину дидактичну систему. Запропонована модель відповідає сучасним освітнім викликам, сприяє формуванню міжкультурної комунікативної компетентності та підготовці фахівців, здатних до ефективної професійної діяльності у глобалізованому середовищі. Перспективи подальших досліджень вбачаються в поглибленому теоретичному аналізі механізмів інтеграції мовного, міжкультурного та когнітивно-аналітичного компонентів іншомовної підготовки, уточненні критеріїв і показників сформованості міжкультурної комунікативної компетентності, а також у розробленні методичних підходів до реалізації моделі з урахуванням специфіки різних галузей професійної підготовки та умов сучасного освітнього середовища.

Література:

1. Бахов І. С. Міжкультурна комунікація в контексті глобалізаційного діалогу культур. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2012. Вип. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_2_3. (Дата перегляду: 21.01.2026).
2. Безлюдна В., Безлюдний Р. Іншомовна підготовка здобувачів вищої освіти в інформаційно-освітньому середовищі університету. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. 2020. № 1. С. 7–13.
3. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / за заг. ред. О. В. Овчарук. Київ : К.І.С., 2004. 112 с.
4. Кремень В. Г. Філософія освіти XXI століття. Урядовий кур'єр. 2009. Вип. 23. С.7-8.
5. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підруч. / О. Б. Бігич та ін. / за заг. ред. С. Ю. Ніколаєвої. Київ : Ленвіт, 2013. 590 с.
6. Місечко О. Є. Міжкультурна парадигма іншомовної освіти: що криється в деталях? *Вісник КНЛУ. Серія : Педагогіка та психологія*. 2018. Вип. 29. С. 62–71.
7. Огієнко О. Іншомовна професійна підготовка майбутніх фахівців у закладах освіти України : сутність та специфіка. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2022. № 2 (116). С. 148–159.
8. Павелків К. Теоретичні засади іншомовної підготовки фахівців соціальної сфери в європейському освітньому просторі. *Педагогічний часопис Волині*. 2019. № 2 (13). С. 137–144.
9. Тарнопольський О. Б., Кабанова М. Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
10. Byram M. *Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence*. Clevedon : Multilingual Matters, 1997. 124 p.
11. Coyle D., Hood P., Marsh D. *CLIL: Content and Language Integrated Learning*. Cambridge : CUP, 2010. 182 p.
12. Cummins J. *Language, Power and Pedagogy*. Clevedon: Multilingual Matters, 2000.309p.

13. Deardorff D. The Sage Handbook of Intercultural Competence. Thousand Oaks: Sage, 2009. 542 p.
14. Facione P. Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. Hermosa Beach, CA, USA :Insight Assessment, 2015. 30 p.
15. Fantini A. Exploring and Assessing Intercultural Competence. Brattleboro : Federation of the Experiment in International Living, 2006. 146 p.
16. Morska L. I. Teaching intercultural communicative competence: theoretical background. *Ars Linguodidacticae*. 2018. № 2. С. 12–18.

References:

1. Bakhov I. S. (2012) Mizhkulturna komunikatsiia v konteksti hlobalizatsiinoho dialohu kultur [Intercultural communication in the context of globalisation dialogue between cultures]. *Visnyk Natsionalnoi akademii Derzhavnoi prykordonnoi sluzhby Ukrainy – Bulletin of the National Academy of the State Border Guard Service of Ukraine*. 2012. Vyp. 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2012_2_3. (Data perehliadu: 21.01.2026) [in Ukrainian].
2. Bezliudna V., Bezliudnyi R. (2020) Inshomovna pidhotovka здобувачів вищої освіти в інформаційно-освітньому середовищі університету [Foreign language training for higher education students in the information and educational environment of the university]. *Zbirnyk naukovykh prats Umanskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu – Collection of scientific works of Uman State Pedagogical University*. № 1, 7–13 [in Ukrainian].
3. Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni osviti: svitovy dosvid ta ukraïnski perspektyvy [Competence-based approach in modern education: global experience and Ukrainian perspectives]: *Biblioteka z osvithoi polityky / za zah. red. O. V. Ovcharuk*. Kyiv : K.I.S., 2004, 112 [in Ukrainian].
4. Kremen V. H. (2009) Filosofiia osvity XXI stolittia. Uriadovy kurier [The philosophy of education in the 21st century]. Vyp. 23, 7–8 [in Ukrainian].
5. Metodyka navchannia inozemnykh mov i kultur: teoriia i praktyka [Methods of teaching foreign languages and cultures: theory and practice] : pidruch. / O. B. Bihych ta in. / Edited by S. Yu. Nikolaieva. Kyiv: Lenvit, 2013, 590 [in Ukrainian].
6. Misechko O. Ye. (2018) Mizhkulturna paradyhma inshomovnoi osvity: shcho kryetsia v detaliakh? [The intercultural paradigm of foreign language education: what lies in the details?] *Visnyk KNLU. Serii : Pedahohika ta psykholohiia – Bulletin of Kyiv National Linguistic University*. Series: Pedagogy and Psychology. Vyp. 29, 62–71 [in Ukrainian].
7. Ohienko O. (2022) Inshomovna profesiina pidhotovka maibutnykh fakhivtsiv u zakladakh osvity Ukrainy : sutnist ta spetsyfika [Foreign language professional training of future specialists in educational institutions of Ukraine: essence and specifics]. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii – Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. № 2 (116), 148–159 [in Ukrainian].
8. Pavelkiv K. (2019) Teoretychni zasady inshomovnoi pidhotovky fakhivtsiv sotsialnoi sfery v yevropeiskomu osvithomu prostori [Theoretical foundations of foreign language training for social workers in the European educational space]. *Pedahohichni chasopys Volyni – Volyn Pedagogical Journal*. № 2 (13), 137–144 [in Ukrainian].
9. Tarnopolskyi O. B., Kabanova M. R. (2019) Metodyka vykladannia inozemnykh mov ta yikh aspektiv u vyshchii shkoli [Methods of teaching foreign languages and their aspects in higher education]. *Dnipro: Universytet imeni Alfreda Nobelia*, 256 [in Ukrainian].
10. Byram M. (1997) Teaching and Assessing Intercultural Communicative Competence. Clevedon : Multilingual Matters, 124 [in English].

11. Coyle D., Hood P., Marsh D. (2010) CLIL: Content and Language Integrated Learning. Cambridge : CUP, 182 [in English].
12. Cummins J. (2000) Language, Power and Pedagogy. Clevedon : Multilingual Matters, 309 [in English].
13. Deardorff D. (2009) The Sage Handbook of Intercultural Competence. Thousand Oaks : Sage, 542 [in English].
14. Facione P. (2015) Critical Thinking: What It Is and Why It Counts. Hermosa Beach, CA, USA : Insight Assessment, 30 [in English].
15. Fantini A. (2006) Exploring and Assessing Intercultural Competence. Brattleboro: Federation of the Experiment in International Living, 146 [in English].
16. Morska L. I. (2018) Teaching intercultural communicative competence: theoretical background. *Ars Linguodidacticae*. № 2, 12–18 [in English].

Дата першого надходження статті до видання: 23.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 08.02.2026